

การพัฒนาสมรรถนะการแกัปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศศศึกษา

DEVELOPING BEHAVIORAL PROBLEM – SOLVING COMPETENCIES IN GRADE 1 STUDENTS THROUGH PSYCHOEDUCATIONAL PROCESSES

เพ็ญวไล หุ่นทอง¹, สรรพพัถล ลาภจตร², ประทวน วันนิจ³ และ สุวตน์ อุ่นทานน⁴
Penwilai Hoonthong¹, Siriphat Lapchit², Prathuan Wannij³ and Suwat Unthanon⁴

หลัศตรศตรศตรมหาบัณทิต สาขาวิชาสังคมศศศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์¹⁻⁴
Master of Education Program in Social Studies, Surin Rajabhat University¹⁻⁴

E-mail: Hoonthong.p@gmail.com¹

ได้รับบทความ: 27 มกราคม 2568; แกับทความ: 28 มีนาคม 2568; ตอรรบตีพิมพ์: 25 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจและศศศึกษาสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการแกัปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศศศึกษา 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาสมรรถนะการแกัปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศศศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) จำนวน 12 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบศศศึกษาสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมรายบุคคล 2) แบบประเมินผลงานนักเรียน 3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศศศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) ผู้ศศศึกษาสรุปได้ว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง(กรป.กลางอุปถัมภ์) ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบให้การเรียนไม่บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ใช้ความรุนแรงในการแกัปัญหา ไม่สามารถเสนอแนวทางการแกัปัญหาอย่างง่ายได้ ไม่มีสมาธิ ไม่จดจ่อและไม่ใส่ใจ มีการโทษเพื่อนเมื่อเกิดปัญหาไม่เก็บอุปกรณ์ของส่วนรวมให้ถูกที่

2. จากการศึกษาลักษณะการประเมินคุณภาพแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความครบถ้วนขององค์ประกอบแฟ้มสะสมผลงาน อยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 ด้านการจัดเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของกิจกรรม อยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 ด้านการพัฒนาผลงานของนักเรียน อยู่ในระดับ ที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.39 และด้านความตั้งใจในการทำงาน นักเรียน อยู่ในระดับ ที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.20

3. จากการศึกษาลักษณะการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมโดยใช้กิจกรรมจิตศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 ด้านเนื้อหา ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.06 และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12

คำสำคัญ : สมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรม, สภาพปัญหา, พฤติกรรม, กระบวนการจิตศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) To survey and study the behavioral problems of primary school students. 1 Ban Bua Khun jong School, 2) To develop behavioral problem-solving competencies in grade 1 students using psycho-educational processes, To assess satisfaction with the development of behavioral problem-solving competency in grade 1 students using the psychoeducational process. The sample group used in the research Including Grade 1 students at Ban Bua Khun jong School, 12 students, Semester 2, academic year 2023, purposively selected. The tools used in the research were 1) individual behavioral problem study forms, 2) student portfolios, and 3) satisfaction assessment forms. The statistics used in data analysis were the content index of consistency (IOC), average, and standard deviation.

The results of the research were as follows:

1. Results of the study of behavioral problems of students in Grade 1 at Ban Bua Khun Chong School. The researcher concluded that the problematic behavior of students in Grade 1 at Ban Bua Khun jong School is a problem that

causes learning to not achieve its goals, including the use of violence to solve problems. Unable to offer simple solutions to problems, unable to concentrate, focused blaming friends when problems arise. Not keeping public equipment in the correct place.

2. From the study of the results of the quality assessment of student portfolios. Overall, it was at a very good level with a mean of 2.56 and a standard deviation of 0.20. When considering each aspect, it was found that the completeness of the portfolio veregood level the mean is 2.25 and the standard deviation is 0.87. The arrangement of content is consistent with the needs of the activity. It is at a very good level with a mean of 2.50 and a standard deviation of 0.67. The development of student performance is at a very good level with a mean of 2.83 and a standard deviation of 0.39. And in terms of willingness to do work, students were at a very good level with a mean of 2.67 and a standard deviation of 0.20.

3) From the study of the results of evaluating student satisfaction with the development of behavioral problem-solving competency using psychoeducational activities of first-grade students. When considering each aspect, it was found that teachers Overall, it was at a very good level with a mean of 4.75 and a standard deviation of 0.12. The overall content is at a very good level with a mean of 4.72 and a standard deviation of 0.06. and teaching activities Overall, it was at a very good level with a mean of 4.67 and a standard deviation of 0.12.

Keywords: Behavioral Problem-Solving Competence, Problem Situation, Behavior, Psychoeducational Process

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตทุกด้าน รวมถึงการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา ที่ 54 กำหนดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี รัฐต้องดูแลและพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมบุรณ์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตาม ความต้องการในระบบต่างๆ และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรัฐมีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และ สนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วย การศึกษาแห่งชาติ จะต้องมียุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทุกระดับต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปัจจุบัน และมีมาตราที่กำหนดว่าการจัด การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและ กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท และกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อ สนับสนุนการศึกษาและการกีฬา ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การจัดการศึกษา และราชการอื่นตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วน ราชการที่สังกัดกระทรวง (มนัส สุขสาย, 2548: 81)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปี พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านทักษะ สำคัญ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนา ตนเองและสังคม โดยเน้นคุณภาพในการใช้สารสนเทศและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษาทำให้มีการจัดการเรียนรู้ที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัยและ เข้าถึงง่าย แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก็ส่งผลให้เกิดปัญหากับเด็กที่ยังไม่พร้อมและส่งผลกระทบ ในหลายๆ ด้าน เช่น เด็กไม่มีสมาธิ ขาดการคิดไตร่ตรอง ไม่เกิดสมรรถนะที่กระทรวงศึกษาธิการได้ มุ่งเน้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไม่เหมาะสม อาจเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี เช่น การลักลอบใช้ข้อมูลข่าวสาร การลดความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเกิดสังคมใหม่ที่ไม่ พึ่งพาอาศัยกัน และการแพร่วัฒนธรรมและข่าวที่ไม่เหมาะสมได้อย่างรวดเร็ว การใช้เครือข่ายสังคม

ออนไลน์เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียน ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ ผลกระทบด้าน อารมณ์ ผลกระทบด้านการเรียน ผลกระทบด้านสังคม และผลกระทบด้านสุขภาพ

กิจกรรมจิตศึกษาเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนและยกระดับคุณภาพครู การประเมินผลพบว่าโดยใช้กระบวนการจิต ศึกษาช่วยขัดเกลาเด็กและครูทั้งสองฝ่าย มีผลการประเมินที่ดี นักเรียนเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนและ พัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัวมีความเข้าใจกันมากขึ้น และต้องการให้จัดกิจกรรมจิตศึกษา ในภาคเรียนถัดไปเพิ่มขึ้น

โรงเรียนบ้านบัวขุนจง(กรป.กลางอุปถัมภ์) ตั้งอยู่ที่ตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัด สุรินทร์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขาดครูผู้สอนที่ครบชั้น ทำให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนพบปัญหาต่างๆ อาทิ นักเรียนไม่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ขาดสมาธิ และ การมีใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ ขาดทักษะการ แก้ปัญหา มีการทำงานที่ยังไม่เป็นระบบ โรงเรียนจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาปัญญาเพื่อ แก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษากับโรงเรียนบ้านบัวขุนจง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อ เพิ่มความสุขและความเห็นอกเห็นใจในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม และพัฒนานักเรียนให้ มีความสุขและเป็นคนเก่งทั้งภายในและภายนอกโดยเฉพาะในปีการศึกษา 2566

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจและศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน บ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์)
2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ กระบวนการจิตศึกษา
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) ตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบศึกษาสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน
- 3) แบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของผู้เรียนรายบุคคลที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรม
 - 1.2 ออกแบบเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open end) เพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการ
 - 1.3 สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.4 นำแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของผู้เรียนรายบุคคลเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหา
 - 1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.6 จัดพิมพ์แบบวิเคราะห์ให้ผู้เรียนรายบุคคลสำหรับนักเรียน แล้วนำไปใช้กับนักเรียน
2. แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน
 - 2.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแฟ้มสะสมผลงานนักเรียนที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหา
 - 2.2 ออกแบบเครื่องมือ แฟ้มสะสมงานนักเรียน ซึ่งเป็นแฟ้มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคน ที่แสดงถึง ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย ความสำเร็จ ตลอดจนพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการ
 - 2.3 สร้างเครื่องมือแฟ้มสะสมงานนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
 - ประวัติส่วนตัว
 - กิจกรรมจิตศึกษา
 - บันทึกการทำกิจกรรม
 - ผลงาน ชิ้นงาน

2.4 นำแฟ้มสะสมงานนักเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแฟ้มสะสมงานนักเรียน จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 จัดพิมพ์แฟ้มสะสมงานนักเรียน สำหรับนักเรียน แล้วนำไปใช้กับนักเรียน

3. แบบประเมินความพึงพอใจ

3.1 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการเกี่ยวกับการสร้างแบบ วัดความพึงพอใจและกำหนดข้อความที่แสดงความพึงพอใจ โดยคำนึงถึงข้อความในแง่ของความรู้สึกความเชื่อหรือความตั้งใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งข้อความจะต้องสั้นอ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน ข้อความจะต้องครอบคลุมทุกด้านเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมโดยใช้กระบวนการ จิตศึกษาจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจมาหาคุณภาพรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก

3.5 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพมาจากแบบศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ปกครองและครูประจำชั้น ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำข้อมูลมาจัดเรียงเป็นระบบ ตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสรุปเป็นรายละเอียดด้านต่างๆ

2) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จาก แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3) การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรม โดยใช้กิจกรรมจิตศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสัมภาษณ์ส่วนตัวกับผู้ปกครองและครู สรุปได้ดังนี้ การจัดการอารมณ์ การแก้ปัญหา การฟังและการสื่อสาร การตัดสินใจ และการเคารพตนเองและผู้อื่น การศึกษาพบว่าปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนส่งผลต่อผลการเรียน ได้แก่ การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา การไม่สนใจวิธีแก้ปัญหาหลากหลาย การขาดสมาธิ การกล่าวโทษผู้อื่นเมื่อพบปัญหา และการจัดเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม

2. จากการศึกษาผลการประเมินระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ประเมินโดยผู้ปกครอง และครูประจำชั้น หลังได้รับการพัฒนาสมรรถการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมโดยใช้กระบวนการจิตศึกษา และการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ผลการประเมินคุณภาพแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความครบถ้วนขององค์ประกอบแฟ้มสะสมผลงาน อยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 ด้านการจัดเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของกิจกรรม อยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 ด้านการพัฒนาผลงานของนักเรียน อยู่ในระดับ ที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.39 และด้านความตั้งใจในการทำผลงาน นักเรียน อยู่ในระดับ ที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.20

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมโดยใช้กิจกรรมจิตศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษาอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 ด้านเนื้อหา ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.06 และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษา นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานได้ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ปกครองและครูประจำชั้น ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ผู้ศึกษาจึงได้นำมาสรุป รายละเอียดผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักเรียน นักเรียนไม่สามารถจัดการตนเองได้อย่างเหมาะสม เช่น แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้ความรุนแรง เมื่อถูกขัดใจ การแก้ปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสมยังไม่เพียงพอ ปัญหาด้านการรับฟัง ตีความ และส่งสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา นักเรียนมักไม่ตั้งใจฟังในสิ่งที่ผู้พูดกำลังจะสื่อสาร ไม่สามารถฟังได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานได้ ปัญหาด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีม นักเรียนมักแสดงพฤติกรรมการกล่าวโทษเพื่อน เมื่อเกิดการกระทำผิด และปัญหาด้านเคารพสิทธิ์และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ไม่เก็บอุปกรณ์การเรียน การเล่นเกมแล้วไม่เก็บ ทั้งของที่เป็นส่วนรวมและของตนเอง ทำให้เกิดการสูญหายหรือชำรุดในสิ่งของนั้นๆ จึงต้องมีการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านเพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจัดการตนเองและการทำงานร่วมกันในทีมได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของแคทรียา แสงใส (2567 : 12) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD พบว่านักเรียนทำได้ค่อนข้างต่ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 10.70 คิดเป็นร้อยละ 53.50 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ และคะแนนมีความใกล้เคียงกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมากและคะแนน ของนักเรียนมีการกระจายมากขึ้น เป็นผลมาจากการรวมกลุ่มกันด้วยการจัดการในรูปแบบร่วมมือเทคนิค STAD จะเกิดขึ้นตามความสามารถของกลุ่ม

2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษา ศึกษา ผลการวิเคราะห์แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปถัมภ์) พบว่าอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากการชี้แจงวิธีการวัด และประเมินผลโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครูประจำชั้นมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินผลงาน ด้วย และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนรับทราบเกณฑ์การประเมินไปพร้อมกันตั้งแต่เปิดภาคเรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีการจัดเก็บผลงาน/ชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบและมีความรับผิดชอบในการจัดทำอย่างตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับราตรี เลิศหัวทอง (2567 : 6) กล่าวว่า การใช้แฟ้มสะสมงานช่วย

สื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และสร้างผลงานเพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลการเรียน การใช้แฟ้มสะสมงานยังช่วยบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนและช่วยในการพัฒนาสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียน

3. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการใช้กระบวนการจิตศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลการศึกษาความพึงพอใจจากนักเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมที่เป็นไปตามลำดับ มีการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมและมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลวัต วุฒิ ประจักษ์ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูที่พึงประสงค์ การวิจัยพบว่า นักเรียนและครูมีความพึงพอใจสูงสุดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา ซึ่งอาจเกิดจากความหลากหลายของกิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักเรียนช่วยเปิดกว้างทางความคิดและยอมรับสิ่งใหม่ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรสำรวจผลกระทบของกระบวนการจิตศึกษาต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนจากภูมิหลังที่หลากหลาย ตรวจสอบว่ามีข้อควรพิจารณาเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติแบบครอบคลุมหรือไม่ และสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางพฤติกรรมอย่างไร
2. ประเมินความสามารถในการปรับตัวของกระบวนการจิตศึกษาในบริบททางการศึกษาที่แตกต่างกัน ตรวจสอบว่าสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของโรงเรียนหรือกลุ่มนักเรียนที่หลากหลายได้ดีเพียงใด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระยะเวลายาวนาน สิ่งนี้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความยั่งยืนและผลกระทบระยะยาวของกระบวนการจิตศึกษาต่อพฤติกรรมของนักเรียน
2. เปรียบเทียบประสิทธิผลของกระบวนการจิตศึกษาในโรงเรียนหรือห้องเรียนต่างๆ ตรวจสอบว่ารูปแบบวิธีการสอน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือปัจจัยอื่นๆ มีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างในผลลัพธ์ด้านพฤติกรรมหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศีกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศีกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศีกษาธิการ
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศีกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และทีแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศีกษาธิการ.
- กัมพล เจริญรักษ์. (2566). *จิตศีกษากับการพัฒนาปัญญาภายใน*. เข้าถึงได้ จาก <http://www.ires.or.th/wp-content/uploads/2018/03.pdf> สืบค้นออนไลน์
- คณะกรรมการการศีกษาชั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศีกษาให้มีวิทยฐานะชำนาญการและชำนาญการ พิเศษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที ก.ค.ศ. กำหนด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศีกษาชั้นพื้นฐาน.
- คมสัน ณ รังสี. (2562). “ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดจิตศีกษา โรงเรียนประณีตวิทยาคม”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศีกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศีกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แคลรียา แสงใส. (2567). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศีกษาศาสตรา และวัฒนธรรม สาระที 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทีจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค*, ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศีกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พลวัต วุฒิประจักษ์.(2564). “การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศีกษา สำหรับนักเรียนครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูทีพึงประสงค์”. *ดุษฎีนิพนธ์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราตรี เลิศหัวทอง. (2566). “ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.

